

P R A V I L N I K
O POLITIKAMA UPRAVLJANJA SUKOBOM INTERESA

Beograd, maj 2012. godine

Na osnovu odredbi člana 170. Zakona o tržištu kapitala, člana 25. – 30. Pravilnika o organizacionim zahtevima za pružanje investicionih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti i dodatnih usluga, direktor Brokersko-dilerskog društva TEZORO BROKER AD Beograd, dana 15.05.2012., donosi

P R A V I L N I K O POLITIKAMA UPRAVLJANJA SUKOBOM INTERESA

- I** Ovim Pravilnikom, Društvo opredeljuje i definiše politiku upravljanja sukobom interesa.
Društvo je dužno da politiku upravljanja sukobom interesa, opredeljenu ovim Pravilnikom, primenjuje i redovno ažurira.
- II** Politika upravljanja sukobom interesa bazira se na prepoznavanju i otkrivanju sukoba interesa koji šteti interesima klijenta, i organizovanju poslovanja Društva tako da se takvi mogući sukobi interesa ograniče na najmanju moguću meru.
- III** Ovim Pravilnikom uređuje se postupanje Društva s ciljem otkrivanja, sprečavanja i upravljanja sukobom interesa koji nastaje ili može da nastane tokom ili u vezi sa pružanjem investicione usluge klijentu između interesa:
- klijenta sa jedne strane i interesa Društva, akcionara Društva, članova uprave Društva, zaposlenih u Društvu, svih drugih fizičkih lica angažovanih od strane Društva za pružanje usluga iz njegove delatnosti/nadležnosti (relevantno lice) i drugih lica koji su blisko povezani sa Društvom, s druge strane, i
  - klijenata Društva međusobno,
- Druga lica koja su blisko povezana sa Društvom, su lica sa kojim je relevantno lice u odnosima bliske povezanosti, i to:
- bračni, odnosno vanbračni, partner relevantnog lica,
  - potomci i preci u pravoj liniji neograničeno,
  - krvni srodnik do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji,
  - tazbinski srodnik do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji
  - usvojilac i usvojenici i potomci usvojenika,
  - staralac i šticećenici i potomci šticećenika,
  - svako drugo lice koje je sa relevantnim licem provelo u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana od datuma transakcije.

Transakcija sa finansijskim instrumentom koju izvrši relevantno lice delujući van delokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice ili transakcija koja je izvršena za račun relevantnog lica, lica sa kojim je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu Zakona ili lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od

rezultata transakcije, predstavlja ličnu transakciju.

Materijalnim interesom od rezultata transakcije, u smislu prethodnog stava, ne smatra se provizija ili naknada za izvršenje transakcije.

- IV** Društvo je dužno da klijenta uvek upozna sa mogućim sukobom interesa koji nastaje ili može da nastane tokom ili u vezi sa pružanjem investicione usluge, da klijenta upozna sa politikom upravljanja sukobom interesa, kao i da na zahtev klijenta, pruži detaljnije informacije o politici upravljanja sukobom interesa.
Društvo je dužno da klijenta upozna sa načinom obraćanja Društvu ukoliko uoči potencijalni sukob interesa, u smislu odredaba ovog Pravilnika.
- V** Mere kontrole sukoba interesa i sprečavanja štetnih posledica sukoba interesa, odgovaraju prirodi, obimu i složenosti poslova koje Društvo obavlja, a u vezi sa kojima je utvrđen mogući sukob interesa, i obuhvataju:
1. utvrđivanje okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa na štetu jednog ili više klijenata, a u vezi sa pojedinačnom uslugom pruženom od strane ili za investiciono društvo
  2. kada je investiciono društvo član grupe, utvrđivanje svih okolnosti koje su poznate društvu ili su mu morale biti poznate, a koje mogu dovesti do sukoba interesa koji proizlazi iz strukture i poslovnih aktivnosti drugih članova grupe
  3. procedure koje je investiciono društvo dužno da primenjuje radi upravljanja sukobima interesa koji mogu biti na štetu jednog ili više klijenata.
- VI** Okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa
1. Društvo, relevantno lice i/ili lice posredno ili neposredno povezano sa Društvom, usled pružene usluge klijentu bi moglo da ostvari finansijsku dobit ili izbegne finansijski gubitak na štetu klijenta;
  2. Društvo, relevantno lice i/ili lice posredno ili neposredno povezano sa Društvom, od rezultata usluge pružene klijentu ili transakcije izvršene za račun klijenta imaju interes ili korist, a koji se razlikuju od interesa klijenta;
  3. Društvo, relevantno lice i/ili lice posredno ili neposredno povezano sa Društvom, imaju finansijski ili neki drugi motiv koji odgovara interesima drugog klijenta ili grupe klijenata na štetu interesa klijenta;
  4. Društvo, ili relevantno lice obavljaju istu delatnost kao i klijent, i
  5. druge okolnosti i situacije koje dovode ili mogu dovesti do sukoba interesa Društva ili relevantnih lica sa interesima klijenta odnosno kad interes Društva ili relevantnih lica utiče, ili može uticati, na njihovu nepristranost u obavljanju investicionih usluga za klijenta.
- VII** Procedure i mere za upravljanje sukobima interesa moraju da :
1. sprečavaju ili onemogućavaju bilo kom licu da neprimereno utiče na način na koji relevantna lica pružaju investicione usluge,
  2. eliminišu svaku neposrednu povezanost između primanja relevantnih lica koja su većim delom uključena u jednu poslovnu aktivnost i primanja ili dobiti koje

ostvaruju druga relevantna lica koja su većim delom uključena u drugu poslovnu aktivnost, ukoliko do sukoba interesa može doći u vezi sa tim aktivnostima,

3. sprečavaju ili obezbeđuju kontrolisanu razmenu informacija između relevantnih lica ukoliko bi razmena informacija mogla naštetiti interesima jednog ili više klijenata,

4. sprečavaju ili obezbeđuju nadzor istovremenog ili uzastopnog učestvovanja relevantnih lica u različitim uslugama, ukoliko bi takvo učestvovanje moglo da ima negativan uticaj na upravljanje sukobom interesa,

5. obezbeđuju odvojeni nadzor nad relevantnim licima čija primarna funkcija uključuje poslovne aktivnosti za klijenta ili pružanje usluga klijentima čiji interesi mogu doći u sukob ili koja na drugi način zastupaju različite interese koji mogu biti u sukobu, uključujući i interese samog investicionog društva.

A) U svrhu sprečavanja sukoba interesa između zaposlenih Društva i klijenata Društva, kao i između klijenata Društva međusobno, Društvo je dužno da spreči:

1. nejednak tretman klijenata Društva kod izvršavanja naloga klijenata za kupovinu/prodaju,
2. razmenu poverljivih informacija između zaposlenih u Društvu koji rade na različitim poslovima, i u različitim organizacionim delovima, odnosno razmenu poverljivih informacija između zaposlenih u Društvu i klijenata, kao i iznošenje poverljivih i povlašćenih informacija i podataka do kojih zaposleni dolaze pri obavljanju svojih poslova,
3. korišćenje poverljivih informacija radi izdavanja naloga u svoje ime, pre naloga klijenta, izdavanje naloga jednog klijenta pre naloga drugog klijenta,
4. kupovinu finansijskih instrumenata u svoje ime, odnosno za račun jednog klijenta, a zatim podizanje cene kupovinom za račun drugog klijenta,
5. trgovanje za račun klijenta iz razloga ostvarivanja provizije,
6. nejednak tretman klijenata pri odabiru finansijskih instrumenata i/ili cene.

B) Ukoliko se utvrde okolnosti iz tačke VI ovog Pravilnika, Društvo će bez odlaganja preduzeti sve potrebne radnje u cilju pronalaženja najboljih rešenja za klijenta odnosno primeniti sve potrebne mere kako bi se mogući sukob interesa sprečio ili posledice istog smanjile u što većoj meri.

1. Organizacijom poslovanja u posebnim organizacionim jedinicama, i hijerarhijom odgovornosti u vršenju poslova iz delatnosti Društva, odnosno odvajanjem poslova s finansijskim instrumentima u posebnim organizacionim jedinicama, koje uključuje odvojeno vođenje podataka, programsku podršku, mere sigurnosno-tehničke zaštite, postiže se kontrola razmene informacija o klijentima i poslovima koje za njih Društvo obavlja, na način:

- da su poverljivi podaci i informacije dostupni samo zaposlenima kojima su iste potrebne radi pružanja investicionih usluga klijentima,

- da relevantne osobe izvršavaju poslove s odgovarajućim stepenom nezavisnosti kako bi se postigla mogućnost odvojenog nadzora njihovog rada i to posebno u vezi klijenata i obavljanju poslovnih aktivnosti koje se pružaju za takve klijente, a pri tom je vrlo verovatno da može doći do sukoba interesa i do nastanka štete za klijenta, kao i za Društvo

- da je relevantnom licu u Društvu zabranjeno zaposlenima u ostalim organizacijskim jedinicama Društva stavljanje na raspolaganje ili učiniti im dostupnim na drugi način poverljive i povlašćene podatke i informacije. U situaciji kada je otkrivanje poverljive i povlašćene informacije drugoj organizacijskoj jedinici Društva potrebno radi pružanja klijentu druge investicione usluge, o potrebi otkrivanja te informacije relevantna osoba obaveštava internog kontrolora, a relevantna lica kojima se otkriva informacija upozoravaju se da se radi o takvoj vrsti informacije i da su u obavezi čuvanja tajnosti sadržaja informacije.

2. Svi zaposleni u Društvu su upoznati sa politikom upravljanja sukobom interesa i dužni su da, u obavljanju poslova, poštuju i primenjuju mere kontrole sukoba interesa i sprečavanja štetnih posledica sukoba interesa:

- Prilikom obavljanja investicionih usluga uprava i svi zaposleni u Društvu dužna su da poštuju odredbe Zakona o tržištu kapitala, akata Komisije za hartije od vrednosti, akata drugih relevantnih organa i organizacija opštih akata Društva.

- Sva lica iz tačke III ovog Pravilnika, dužna su da u obavljanju poslova postupaju odgovorno, pošteno, savesno i nepristrasno, da zastupaju interese klijenta, da svojim postupcima ne nanesu štetu ugledu Društva i klijentima Društva.

- Sva lica iz tačke III ovog Pravilnika dužna su da postupaju u skladu s načelom odgovornosti, istinitosti, transparentnosti, i u dobroj veri prema poslovnim partnerima, klijentima Društva i drugim zaposlenima u Društvu

- Zaposleni u Društvu koji pružaju usluge u vezi sa kojima se pojavi mogući sukob interesa, dužni su da isključivo postupaju u interesu klijenta, saglasno Zakonu, podzakonskim aktima i internim aktima Društva.

- Zabranjeno je da članovi uprave, rukovodoci i drugi zaposleni u Društvu utiču na zaposlenog u Društvu koji pruža uslugu u vezi sa kojom se pojavi mogući sukob interesa.

- Zabranjeno je da zaposleni Društva aktivnosti Društva koriste za lične interese, kao i da rade pod uticajem drugih.

- Zaposleni u Društvu su dužni da poslove na koje su raspoređeni obavljaju profesionalno, u skladu sa poslovnom politikom Društva, stručno i savesno, odgovorno i transparentno, da izbegavaju sukob interesa i prijavljuju svaki potencijalni sukob interesa na način predviđen ovim Pravilnikom.

- Zaposleni u Društvu koji neposredno obavljaju poslove s finansijskim instrumentima dužni su da štite klijente u skladu sa dobrim poslovnim običajima i ne smeju zloupotrebljavati nestručnost klijenata i nepoznavanje poslovanja u cilju pribavljanja lične koristi ili koristi drugog klijenta, ne smeju pružati informacije i mišljenja koja bi se mogla protumačiti kao davanje preporuka klijentu za ulaganje.

- Zaposleni iz prethodnog stava je dužan da postupa po nalogu klijenta i da odbije postupanje po zahtevu rukovodilaca ako isti znače kršenje Zakona, podzakonskih akata i akata Društva.

- Zaposleni Društva ne smeju obavljati poslove na štetu klijenata Društva, a u svom ličnom interesu, ili u interesu drugih klijenata Društva. U situaciji kada je zaposlenom u Društvu poznato da klijent Društva namerava da kupi ili proda određeni finansijski instrument, zaposleni Društva ne sme kupovati odnosno prodavati isti finansijski instrument, sve dok klijent ne kupi, odnosno proda celu planiranu količinu.

- Zaposleni u Društvu ne smeju trećim licima, odnosno drugim klijentima, odavati informacije vezane za kupovinu, odnosno prodaju finansijskih instrumenata koje je kupio, odnosno prodao klijent Društva, kao ni druge poverljive informacije kako bi sebi ili trećim licima pribavili ličnu korist.
- Podaci koje zaposleni u Društvu saznaju u vezi s kupovinom, odnosno prodajom finansijskih instrumenata klijenata Društva, te za račun klijenata Društva, smatraju se tajnim.

C) Interni kontrolor Društva u okviru obavljanja unutrašnje kontrole poslovanja Društva, kontroliše i sprovođenje politike upravljanja sukobom interesa.

Nadzor nad poštovanjem politike sprečavanja sukoba interesa, je kontinuiran i sastoji se od svakodnevne kontrole postupanja saglasno ovom Pravilniku i Pravilima i procedurama poslovanja Društva.

Interni kontrolor Društva je dužan da najmanje jednom mesečno, upravi Društva dostavi izveštaj o primeni politike upravljanja sukobom interesa i rezultatima mera koje su preduzete radi sprečavanja sukoba interesa.

Takođe, interni kontrolor je dužan da Upravu Društva, bez odlaganja, pisanim putem obavesti o svakom uočenom postojanju ili sumnji na moguće kršenje odredbi ovog Pravilnika.

VIII Klijent ili zaposleni u Društvu koji uoči/utvrdi potencijalno postojanje sukoba interesa, o tome obaveštava internog kontrolora.

Obaveštenje iz prethodnog stava dostavlja se u pisanom obliku, bez odlaganja, i obavezno sadrži objašnjenje u čemu se sastoji potencijalni sukob interesa.

Po prijemu obaveštenja o potencijalnom sukobu interesa, interni kontrolor odmah sastavlja zapisnik o prijemu obaveštenja sa izjavama učesnika posla u vezi sa kojim je izražena sumnja u postojanje sukoba interesa, i najkasnije sledećeg dana Upravi društva predaje pisani izveštaj sa utvrđenim činjeničnim stanjem i priloženom dokumentacijom koja je relevantna za predmetni slučaj, i pisanim izjašnjenjem o tome da li je u predmetnom slučaju nastupio sukob interesa, u čemu se sastoji, kao i sve okolnosti bitne za postupanje zaposlenog Društva koji je učestvovao u poslu u kome je utvrđen sukob interesa.

IX Cilj Društva je prepoznavanje sukoba interesa i njegovo sprečavanje, ukoliko je to moguće.

U slučajevima kada mere i postupci sprečavanja sukoba interesa nisu dovoljni da bi se u razumnoj meri osiguralo sprečavanje nastanka sukoba interesa, društvo je dužno, pre pružanja usluge, nedvosmisleno saopštiti klijentu vrstu i/ili izvor sukoba interesa.

a) Društvo, odnosno zaposleni Društva, dužni su da, pre pružanja usluge, klijenta upoznaju sa mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa.

Obaveštenje klijenta o mogućem sukobu interesa se klijentu daje pre pružene usluge, i isto sadrži informacije koje su prilagođene kategoriji klijenta u koju je klijent razvrstan, i to o vrsti mogućeg sukoba interesa, o razlogu postojanja sukoba interesa

i u čemu se isti sastoji, kao i o posledicama koje mogu da nastupe po finansijske ili druge interese klijenta, i o verovatnoći nastupanja štetnih posledica.

Obaveštenje se daje klijentu usmeno, a zatim mu se isto izdaje u pisanom obliku, tako da Društvo ima dokaz da je klijent obaveštenje primio.

Obaveštenje mora na jasan i nedvosmislen način omogućiti klijentu donošenje odluke o preduzimanju posla u vezi sa kojim postoji potencijalni sukob interesa.

Zaposleni ne sme pružiti uslugu, odnosno izvršiti transakciju koja izaziva mogući sukob interesa, pre upućivanja klijentu Obaveštenja iz prethodnog člana ove tačke.

Istovremeno sa Obaveštavanjem klijenta o mogućem postojanju sukoba interesa, zaposleni je dužan da o tome obavesti internog kontrolora Društva, dostavljanjem kopija Obaveštenja.

b) Na zahtev klijenta, Društvo je dužno da klijentu pruži i dodatne informacije o mogućem sukobu interesa i riziku po klijenta, a u svrhu obezbeđivanja dovoljno informacija na osnovu kojih će klijent biti u mogućnosti da donese odluke u vezi sa uslugama u okviru kojih se pojavljuje sukob interesa.

X Društvo je dužno da evidentira informacije o uslugama koje je obavilo u ime ili za račun Društva, a u kojima se pojavio sukob interesa koji može imati štetne posledice za interese jednog ili više klijenata ili se, u slučaju poslova koji su u toku, može pojaviti.

Evidencija iz stava 1. ove tačke, vodi se, ažurira i čuva, saglasno Pravilima poslovanja Društva i internim aktima Komisije za hartije od vrednosti.

XI Društvo je odgovorno svojim klijentima za uredno i savesno obavljanje poslova propisanih ovim Pravilima

Ukoliko Društvo utvrdi postojanje sukoba interesa, dužno je da klijentu nadoknadi pretrpljenu štetu, ako ista postoji, a u odnosu na zaposlenog koji je učestvovao u poslu u kome je utvrđeno postojanje sukoba interesa, sprovodi se postupak utvrđivanja stepena odgovornosti i preduzimaju odgovarajuće mere.

Mere iz prethodnog stava su: opomena, udaljenje sa posla, raspoređivanje na drugo radno mesto, prestanak radnog odnosa, i njihovo izricanje zavisi od utvrđenog stepena odgovornosti.

XII Ovaj Pravilnik je sastavni deo Pravila i procedura poslovanja Društva i stupa na snagu osmog dana od dana objave na internet stranici Društva.

Ova Pravilnik se objavljuje narednog radnog dana od dana prijema saglasnosti na Pravila poslovanje i procedure Društva.

TEZORO BROKER AD

Prof. dr Zoran Đerković, direktor